

Aan: Leden van de gemeenteraad Mook en Middelaar
Van: College van B&W
Portefeuillehouder: I.M. van Dijk, A.F. Herings, H. Rodoe,
F.N. Dillerop
Afdeling: Financiën
Doc.-Nr: ZM24.00432
Datum: 19 september 2024
Onderwerp: Toelichting maatregelen 2025

Geachte leden van de raad,

In dit memo geven wij een nadere toelichting bij de aan u aangeboden programmabegroting 2025, waarmee we ook voldoen aan de door de wethouder gedane toezegging bij de behandeling van de Kadernota 2025.

Zoals u weet uit eerdere financiële rapportages komen we als gemeente de komende jaren fors geld tekort. In 2025 gaat het om een tekort van € 900.000. Vanaf 2026 loopt dit tekort verder op tot € 1,9 miljoen. Dit komt door dalende inkomsten uit het Gemeentefonds en door stijgende kosten voor de taken die we uitvoeren. Nu ingrijpen is dus noodzakelijk, hoe vervelend ook.

We moeten als gemeente moeilijke keuzes maken en nemen daarvoor onze verantwoordelijkheid. We begrijpen dat die keuzes impact hebben op het dagelijks leven van onze inwoners en op de gemeenschap als geheel. Juist daarom hebben we elke stap zorgvuldig overwogen met in ons achterhoofd een aantal essenties: het op orde houden van een respectabel basisniveau, wettelijke verplichtingen, oog op de toekomst en het zo veel mogelijk ontzien van voorzieningen voor de kinderen in onze gemeente.

Om uit te leggen hoe we tot ons voorstel voor structurele maatregelen vanaf 2025 zijn gekomen, lichten we eerst toe wat we als gemeente doen, waarvan we dit betalen en waarom er nu maatregelen nodig zijn? Vervolgens verduidelijken we de gemaakte keuzes.

Wat we als gemeente doen en hoe we dit bekostigen

We houden ons als gemeente bezig met zaken die rechtstreeks van belang zijn voor de eigen inwoners. Daarbij hoort het leveren van een aantal diensten en het verstrekken van voorzieningen. Soms wordt werk uitbesteed aan andere bedrijven en organisaties. Het uitvoeren van de gemeentelijke taken kost veel geld. Als gemeente krijgen we hiervoor ieder jaar een bedrag van het Rijk. De hoogte van dit bedrag is afhankelijk van het aantal inwoners, de oppervlakte en een aantal speciale omstandigheden. Onze gemeente krijgt in 2025 ongeveer € 14,5 miljoen uit het Gemeentefonds. Daarnaast krijgt de gemeente geld van het Rijk voor de opvang van Oekraïners en zijn er overige inkomsten (bijvoorbeeld uit gemeentelijke belastingen). De totale inkomsten van de gemeente Mook en Middelaar zijn ongeveer € 25 miljoen.

Waarom zijn er maatregelen nodig?

Landelijk is bepaald dat de structurele uitgaven van een gemeente niet méér mogen zijn dan de structurele inkomsten. De begroting moet zozeggd sluitend zijn. Anders komen we onder toezicht

van de provincie en verliezen we onze onafhankelijkheid bij het nemen van beslissingen. Voor de begroting van 2025 geldt zonder maatregelen een tekort van € 900.000. Dit heeft – zoals ook aangegeven bij de zomerrapportage 2024 – te maken met:

- een stijging van de tarieven voor de zorg die wij moeten inkopen voor kwetsbare inwoners
- (structureel) extra budget voor groot onderhoud van gebouwen en wegen
- een stijging van de loonkosten van onze medewerkers op het moment dat landelijk een nieuwe CAO wordt afgesloten

Vanaf 2026 ontvangt de gemeente Mook en Middelaar, net als andere gemeentes, minder geld uit het Gemeentefonds van het Rijk. Voor onze gemeente gaat het om € 1 miljoen minder. Dit komt bovenop het structurele tekort dat we al hebben.

Wat gaan we nu doen?

Om tot een sluitende begroting te komen, kunnen we aan drie knoppen draaien: de kosten terugdringen, meer inkomsten binnenhalen en financiële reserves inzetten.

Als gemeente kunnen en willen we niet zomaar overal op bezuinigen. Zo moeten we onze wettelijke taken blijven uitvoeren. Bezuinigen op ambtelijke capaciteit ligt ook niet voor de hand. Vrijwel alle ambtenaren hebben immers een doorlopend dienstverband. Daarnaast bleek uit eerder onderzoek ('ZBB-traject') dat de gemeente Mook en Middelaar efficiënt en doelmatig werkt, met relatief lage budgetten. Voor ongeveer 160 gemeentelijke taken is toen bepaald wat het (wettelijk) minimum is en geconstateerd dat in veel gevallen geen benchmark-gemeente bestaat, die de taak goedkoper uitvoert.

Op een aantal taken wil het college niet bezuinigen, omdat we dat simpelweg té ingrijpend vinden. Denk bijvoorbeeld aan het afschaffen van de PraktijkOndersteuner Huisartsenzorg Jeugd, het afschaffen van de mantelzorgwaardering, het alleen nog digitaal aanbieden van Ter Sprake of het versoberen van groenonderhoud (ook in verband met contractafspraken).

We zijn zorgvuldig door alle budgetten gelopen om tot een pakket aan maatregelen te komen. De voorgestelde maatregelen zijn uitgewerkt per programmaonderdeel, voor de kredieten, de overige zaken en de belastingen. Heel kort samengevat realiseren we met deze maatregelen een kostenverlaging van ongeveer € 700.000 en een inkomstenverhoging van ongeveer € 200.000.

Sociale Leefomgeving

<i>Maatregel</i>	<i>Bedrag in €</i>
Leges verhogen (bijvoorbeeld voor huwelijken)	12k
Anders inrichten van cliëntenparticipatie (opheffen Adviesraad Sociaal Domein)	9k
Overige maatregelen	21k
Onderbesteding ¹⁾	36k
Totaal	78k

Sociaal Domein

<i>Maatregel</i>	<i>Bedrag in €</i>
Diverse maatregelen hulp bij het huishouden (zoals instellen wachtlijst of verlaagde frequentie)	59k

1) Budgetten die al jaren in de begroting staan maar niet (volledig) nodig blijken.

<i>Maatregel</i>	<i>Bedrag in €</i>
Geen kinderopvang op sociaal medische indicatie voor ouders met kinderopvangtoeslag	10k
Taakstelling minimabeleid (maatregelen uit te werken in het beleidsplan Minima, Financiële Zelfredzaamheid en Schuldhulpverlening)	60k
Overige maatregelen	14k
Onderbesteding	0k
Totaal	143k

Fysieke Leefomgeving

<i>Maatregel</i>	<i>Bedrag in €</i>
Verlagen begrote gemiddelde kosten voor onderhoudsvoorziening voor de komende 5 tot 10 jaar (sportcomplexen)	31k
Verlichtingsmasten en armaturen later vervangen	10k
Overige maatregelen	6k
Onderbesteding	50k
Totaal	97k

Toerisme, natuur en duurzaamheid

<i>Maatregel</i>	<i>Bedrag in €</i>
Verlagen budget economische promotie en toerisme in regio	15k
Onderbesteding	51k
Totaal	66k

Bestuur en Organisatie

<i>Maatregel</i>	<i>Bedrag in €</i>
Verlagen budget BGMM-samenwerking (Bergen, Gennep, Mook en Middelaar)	15k
Risico 10% niet realiseerbare bezuinigingen op minder lasten	-71k
Overige maatregelen	12k
Onderbesteding	8k
Totaal	-36k

Overhead en onvoorzien

<i>Maatregel</i>	<i>Bedrag in €</i>
Verlagen begrote gemiddelde kosten voor onderhoudsvoorziening voor de komende 5 tot 10 jaar (gemeentehuis en -werf)	69k
Lagere afschrijvingskosten i.v.m. aframes krediet Gemeentehuis	50k
Geen visie ontwikkelen op maatschappelijk vastgoed	50k
Verlagen budget representatie (zoals lunches)	17k
Ter Sprake frequentie tweewekelijks	16k
Verlagen budget vakliteratuur	10k
Post onvoorzien verlagen naar € 10k structureel	55k
Overige maatregelen	34k
Onderbesteding	51k
Totaal	352k

Belastingen (opbrengsten)

<i>Maatregel</i>	<i>Bedrag in €</i>
Verhogen onroerende zaakbelastingen (ozb) met 5% ²⁾	115k
Verhogen tarief voor (water)toeristenbelasting van € 1,50 naar € 2 p.p.p.n.	79k
Verhogen forensenbelasting met 5%	1k
Totaal	195k

Kredieten

Alle kredieten zijn kritisch beoordeeld en waar mogelijk bijgesteld. Dit betreft met name de kredieten voor het gemeentehuis en het Grondstoffenplan. Door het 'aframen' van de kredieten zijn de afschrijvingskosten lager. Dit betreft € 50k voor het gemeentehuis, € 6k voor het Grondstoffenplan en € 3k voor overige kredieten (o.a. 'Er zit muziek in Mook en Middelaar'). Deze lagere afschrijvingskosten zijn al verwerkt in bovenstaande programma's.

Wat we gaan onderzoeken voor de jaren na 2025

De tekorten voor 2026 en verder kunnen ons inziens voor een deel gedekt worden door:

- incidentele inzet van 10% van de Vrij Besteedbare Reserve (voor 2026 € 325k en aflopend tot € 264k in 2028)
- verhoging van de ozb, boven de trendmatige verhoging, van 5% extra voor de jaren 2026 tot en met 2028 elk jaar (voor 2026 € 115k en oplopend naar € 360k in 2028)

Daarnaast zullen aanvullende besparingen nodig zijn om het resterende tekort (€ 409k in 2026; € 365k in 2027; € 93k in 2028) te dekken, die wij in de aankomende periode nader onderzoeken en uitwerken:

- subsidies
- digitalisering dienstverlening (bijvoorbeeld Ter Sprake volledig digitaal, aanvraagprocessen)
- groen- en bermonderhoud
- onderhoud speeltuinen
- onderhoud wegen bezien op basis van nog vast te stellen wegenbeheersplan
- sluiting milieustraat Veldweg
- mantelzorgwaardering
- maatschappelijk werk in eigen beheer gaan uitvoeren en niet langer inkopen
- preventief initiatief ontmoeting jongeren
- dagbesteding ouderen (versoberen)
- formatie inkrimpen bij uitstroom

Raadsbudget

Wij geven u in overweging om aanvullend aan de voorliggende voorstellen te bekijken of binnen uw raadsbudget besparingsmogelijkheden te behalen zijn. Daarbij kunt u bijvoorbeeld denken aan het afschaffen van de 13^e maand voor raadsleden (besparing € 16k, ingevoerd toen vergoeding substantieel lager was), het zo minimaal mogelijk invoeren van de rekenkamer (besparing € 15k), het laten vervallen van fractievergoedingen per fractie en per raadslid (inschatting besparing € 3k) of het niet meer organiseren van een raadsuitje (inschatting besparing € 1k). Vanzelfsprekend is het aan uw raad om te beoordelen of u deze besparingen door wenst te voeren.

²⁾ De ozb is in 2024 0,1182% van de woz-waarde. Een extra verhoging van 5% betekent bij een woz-waarde van € 300k een gemiddelde kostenstijging van € 18 per jaar of € 1,50 per maand.

Samenvattend

We staan als gemeente voor een flinke financiële uitdaging en zijn ontevreden over de manier waarop het Rijk te werk gaat. Dit raakt onze inwoners. Maar we nemen onze verantwoordelijkheid en gaan maatregelen treffen. In deze extra memo bij de begroting hebben we onze keuzes zo goed mogelijk proberen toe te lichten. We willen nogmaals benadrukken dat we elke maatregel zorgvuldig hebben overwogen, met oog voor de belangen van onze inwoners en de toekomst van onze gemeenschap. Dat de gemaakte keuzes impact zullen hebben, beseffen we ons heel goed. We staan klaar om te luisteren en ondersteunen waar dat nodig is. Ondanks alle uitdagingen hebben we vertrouwen en blijven we vastberaden om samen te bouwen aan onze mooie gemeente.

We kijken uit naar de bespreking van de begroting met uw raad, waar we de gemaakte keuzes nader kunnen toelichten.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
I.M. van Dijk